

JAK SI POSTAVIT KOLO (ZA VÍKEND)

ALAN ANDERSON

**JAK SI
POSTAVIT
KOLO
(ZA VÍKEND)**

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

The original edition of this book was designed, produced and published in 2020 by Laurence King Publishing Ltd., London under the title How to Build a Bike (in a Weekend).

© Text 2020 Alan Anderson

Alan Anderson has asserted his right under the Copyright, Designs and Patents Act 1988, to be identified as the Author of this Work.

Translation © 2023 Grada Publishing, a. s.

Alan Anderson

Ilustrace Lee John Phillips

Jak si postavit kolo (za víkend)

Přeložila: Anna Benešová

Odpovědný redaktor: Milan Bronclík

Odborný poradce: Rudolf Hronza

Vydala Grada Publishing, a. s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

jako svou 8736. publikaci

První vydání, Praha 2023

ISBN: 978-80-271-4556-0 (pdf)

ISBN: 978-80-271-3339-0 (print)

Sazba a úprava textu: Artedit, spol. s r. o.

Vytiskla tiskárna Iva Vodáková – Durabo

Počet stran: 128

Publikace z nakladatelství Grada Publishing, a. s.,

si můžete zakoupit u svého knihkupce nebo

objednat v zákaznickém servisu nakladatelství

Grada Publishing, a. s., U Průhonu 22, 170 00 Praha 7,

tel.: 234 264 511, e-mail: obchod@grada.cz,

www.grada.cz.

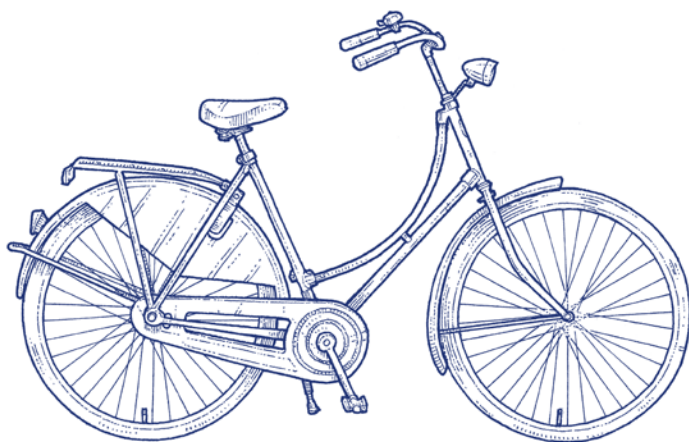
Na Slovensku objednávejte knihy na adrese:

Zásielková služba Grada Slovakia, spol. s r. o.,

Moskovská 29, 811 08 Bratislava, Slovensko,

tel.: 02/556 45 189, e-mail: grada@grada.sk.

*Pro mého otce, který mi dodal odvahu
vyměnit první přehazovačku.*

JAK SI POSTAVIT KOLO (ZA VÍKEND)

ALAN ANDERSON

Ilustroval Lee John Phillips

 GRADA®

Postavte si kolo!	6
O této knize	8
Anatomie kola	10

1

Plánování, rozpočet a nákupy 13

1.1	Nové a staré	14
1.2	Renovace kola	15
1.3	Jaký typ kola chcete?	16
1.4	Výběr rámu	18
1.5	Materiál rámu	20
1.6	Velikost rámu a délka představce	22
1.7	Tvar a geometrie rámu	24
1.8	Kompatibilita rámu a brzd	26
1.9	Nosič a blatníky	27
1.10	Vidlice a tlumiče	28
1.11	Výběr řídítek	30
1.12	Kola	32
1.13	Co zahrnuje sada komponentů	36
1.14	Výběr kazety a klik	38
1.15	Řetěz	40
1.16	Sedlovka a sedlo	41
1.17	Pedály	42
1.18	Nářadí	43

2

Stavění Den první 47

2.1	Pracovní prostor a začátek prací	48
2.2	Nasazení středového složení	49
2.3	Kliky s převodníky	52
2.4	Montáž hlavového složení	54
2.5	Nasazení kroužku na korunku vidlice ..	56
2.6	Montáž vidlice s bezzávitovým hlavovým složením	57
2.7	Montáž závitové vidlice a představce s centrálním šroubem	60
2.8	Nasazení řídítek do představce	62
2.9	Nasazení řadicích a brzdových pák na silniční řídítka	63
2.10	Nasazení řadicích a brzdových pák na rovná řídítka	64
2.11	Brzdy	66
2.12	Presmykač	68
2.13	Přehazovačka	70
2.14	Natažení lanek	72
2.15	Nasazení plášťů	79
2.16	Tlak v pláštích	83

3

Stavění

Den druhý .....

3.1	Montáž pedálů	86
3.2	Ořech a kazeta	88
3.3	Pastorky na volnoběžce	90
3.4	Nasazení kol	92
3.5	Měření a nasazení řetězu	94
3.6	Seřízení přehazovačky	98
3.7	Seřízení přesmykače	102
3.8	Seřízení brzd	104
3.9	Nastavení správné pozice	108
3.10	První jízda	111
3.11	Omotávka řídítek	112

4

Údržba .....

4.1	Pravidelná kontrola	118
4.2	Centrování kola	120

Kontrolní seznamy	123

Rejstřík	126

Poděkování	128

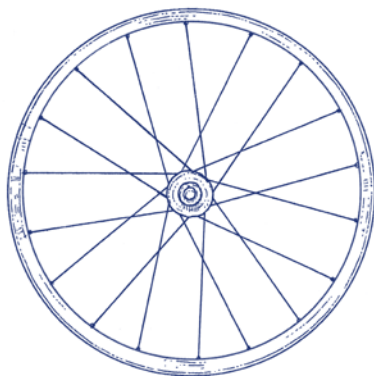
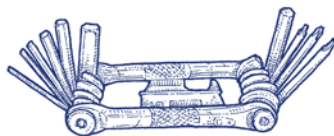
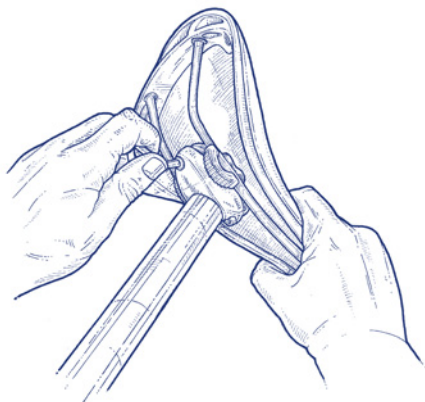
Postavte si kolo!

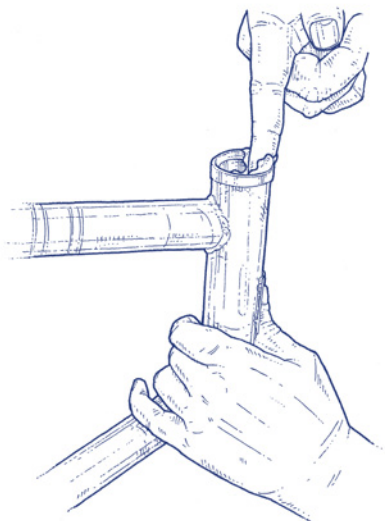
Proč stavět kolo? Je jenom jeden důvod, proč vlastnit kolo – abyste na něm mohli jezdit –, a ten nejlepší důvod, proč si postavit vlastní kolo, je to, že se pak na něm lépe svezete.

Díky úplné kontrole nad podobou, velikostí, hmotností a specifikací sestaveného modelu můžete postavit kolo, které vám bude perfektně vyhovovat a bude odpovídat tomu, kde, jak a jak často chcete jezdit. Můžete si sestavit takové kolo, na které naložíte zavazadla, nákupy nebo děti a okamžitě si zjednodušíte rutinní každodenní úkoly. Nebo si můžete postavit minimalistický a velmi lehký model pro sportovní a rychlou jízdu či kolo s pohodlnými převody a tlustými pneumatikami pro vyjížďky do terénu a zdolávání kopců.

Druhým faktorem je cena. Pokud si budete stavět kolo pro dlouhodobé používání z kvalitních komponentů a dobře vybraného rámu, zjistíte, že vlastní sestava vám přináší mnohem lepší rentabilitu. Budete sice muset do kola něco investovat, ale konečný výsledek bude mít mnohem vyšší hodnotu než jen součet cen jednotlivých dílů.

To, že pochopíte, jak se kolo vyrábí a jak funguje, z vás udělá lepšího cyklistu. Budete schopni rozeznat slabé chrastění, skřípání nebo vrzání, což jsou první žádosti kola o trochu péče, a poznáte, kdy je potřeba aplikovat kapku mazání, pootočit stavěcí šroub nebo utáhnout drát, přičemž tak pokaždé zabráníte tomu, aby se triviální problém změnil v závažný. Stát se takovým „zaříkávačem kola“ má rozhodně své hmatatelné výhody – donutí vás to šlapat plynule, zvýší to životnost dílů, sníží počet nutných oprav a ušetří výdaje za profesionální servis.

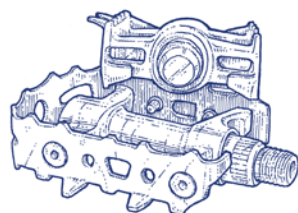
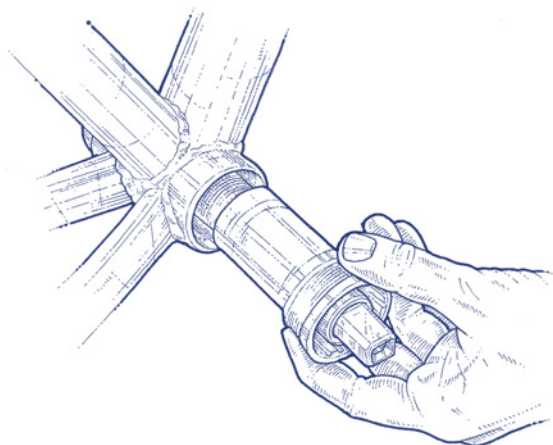
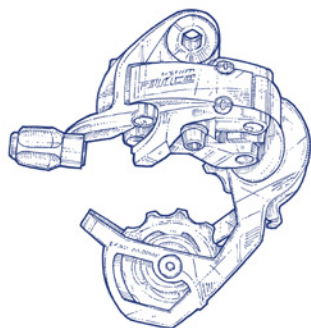
Miluji všechny cykloobchody, a především jeden nezávislý místní, jehož majitel je také mechanik, ale vy si nejspíš obvykle musíte zarezervovat servisní zákrok velmi dlouho dopředu a zaplatit hromadu peněz za úkony, které můžete snadno udělat sami v pohodlí domova. Pokud ovšem komponent sami instalujete, budete pravděpodobně schopni jej také sami opravit.

Zároveň se stanete lepším cyklistou, jelikož získáte instinkt a cit pro stabilitu kola, ovladatelnost, hmotnost, zrychlení, brzdění a úchop, což se promítá do bezpečnějšího, rychlejšího a pohodlnějšího cestování.

Časem si vytvoříte mimořádně blízký vztah s kolem, které jste vyrobili, na kterém jezdíte a které si sami udržujete. Stejně jako vy bude i ono unikátní, jediné svého druhu, se svou vlastní osobností a rozmary — není divu, že mnozí z těch, kteří si svá kola sami poskládali, jim také dávají jména.

A konečně — pokud vás ježdění baví, jezdíte častěji. To je ten nejpřesvědčivější důvod, proč si vlastní kolo postavit. Každý kilometr v sedle vám udělá dobře, budete se cítit lépe a vaše mysl bude klidnější; během jízdy navíc nebudete znečišťovat vzduch ani zem. Tomu se opravdu nic nevyrovná.

Takže pokud jste si schopni postavit s trochou plánování kolo, na kterém se vám bude nejen lépe jezdit, ale také vám déle vydrží, bude stát méně, udělá vás šťastnými a svět o něco lepším místem, pak ta správná otázka nakonec nezní „Proč si postavit kolo?“, ale „Kde mám začít?“.

O této knize

Díky této knize získáte sebejistotu ke stavbě vlastního kola a skončíte se strojem, který vám perfektně vyhovuje a je připravený vás vzít, kamkoli budete chtít. Pokud si postavíte kolo sami, pochopíte, jak všechny jeho části spolupracují, a bude pro vás jednoduché je seřizovat, opravovat a udržovat v dobrém stavu.

Tato kniha není kompletním manuálem ke stavbě kola. Kvůli nekonečné rozmanitosti vyráběných dílů a snadné dostupnosti použitých komponentů není možné pokrýt všechny myslitelné sestavy — kniha by měla doslova tisíce stránek a byla by zastaralá během týdne. Nicméně zatímco díly se stejným účelem se liší v detailech, fungují obvykle na stejném principu a jsou montovány na stejná místa. Tato kniha vám ukáže, jak komponenty fungují, co musíte zvážit, když je vybíráte, a jak je namontovat. Pomůže vám vybrat například mezi ráfkovými a kotoučovými brzdami, galuskami nebo bezdušovými plášti, bezzávitovým představcem nebo představcem s centrálním šroubem anebo mezi rovnými a silničními řídítky, takzvanými berany.

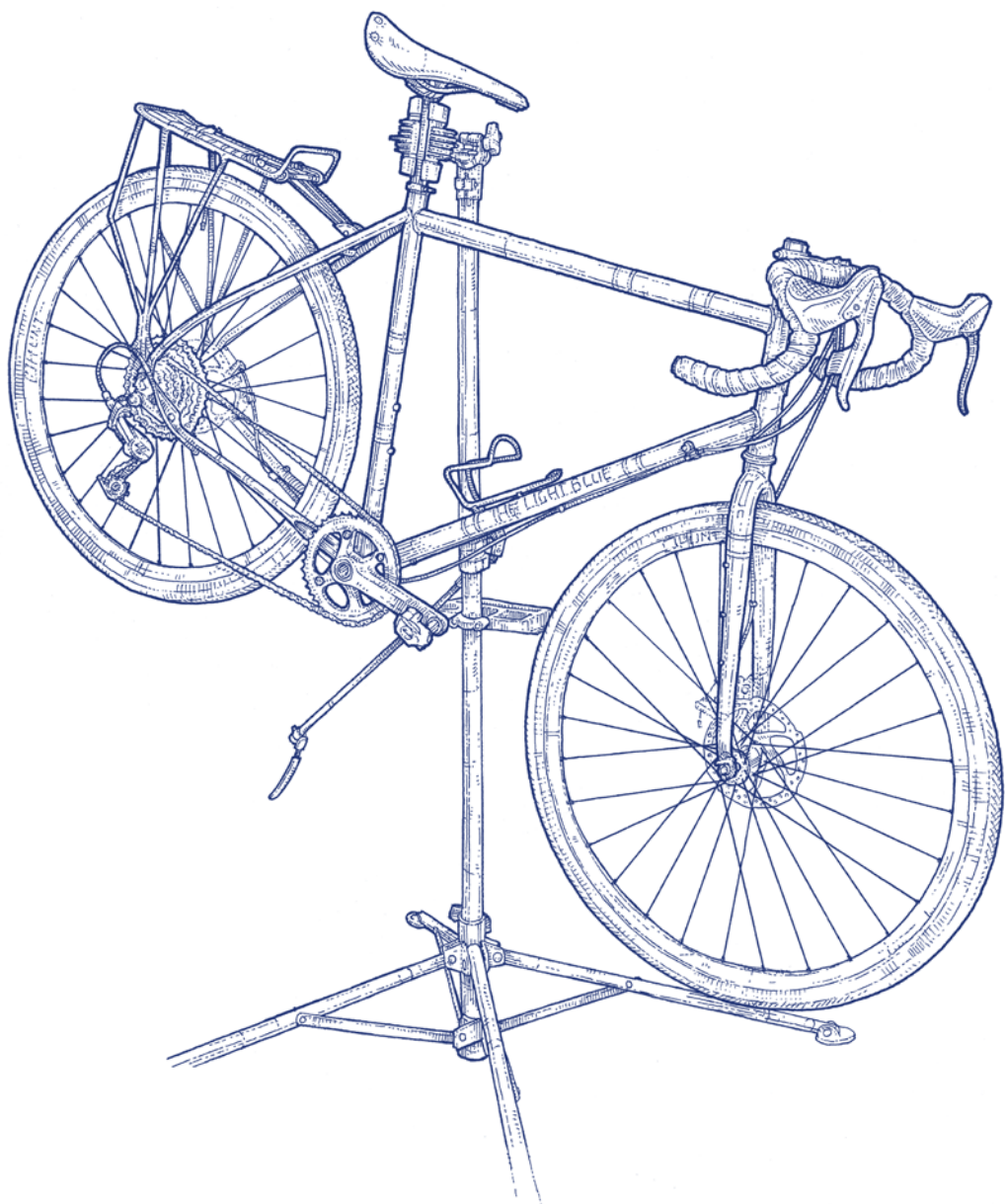
Stavění kola je velmi poučné, a to zábavnou formou. Většina dílů má v dnešní době pokročilý design, jsou kvalitně vyrobeny a je radost s nimi pracovat, zejména najdete-li si čas a rozklíčujete, jak skutečně fungují.

Když montujete nový komponent, měli byste si vždy přečíst pokyny výrobce, ale tato kniha vás povede tak, že vám primárně pomůže vybrat správný díl a pak si užít stavění.

Koupíte-li si kompletní kolo v obchodě, budete na něm jezdit, ale nikdy ho nebudete milovat tak, jak milujete kolo, které si sami postavíte.

Vyhledávání komponentů

Internet se stal pro stavitele kol úžasným zdrojem a je prakticky nevyhnutelné, že na něm během sestavování součástek pro stavbu strávíte několik šťastných hodin ověřováním takových drobností, jako je průměr sedlové trubky, typ středového složení a délka kliky. Nechte se tím unášet, nebojte se pokládat prodejcům otázky a pak si ještě dvakrát vše proveďte. Brzy budete mít hromadu dílů, které budou čekat na vaši pozornost – součástky, díky kterým se váš vysněný stroj stane skutečností. Na konci knížky najdete seznamy, do kterých si při specifikaci svého stroje můžete poznamenat všechny potřebné rozměry.

Anatomie kola

1 – Řadicí a brzdové páky (integrovaná brzda a řazení)

2 – Řídítka

3 – Lanka (k brzdám a řazení, případně hadičky hydraulických brzd)

4 – Pláště

5 – Ráfky

6 – Dráty

7 – Náboj

8 – Brzdový kotouč

9 – Třmen brzdy

10 – Pedál

11 – Kliky s převodníky

12 – Řetěz

13 – Přehazovačka

14 – Kazeta

15 – Přesmykač

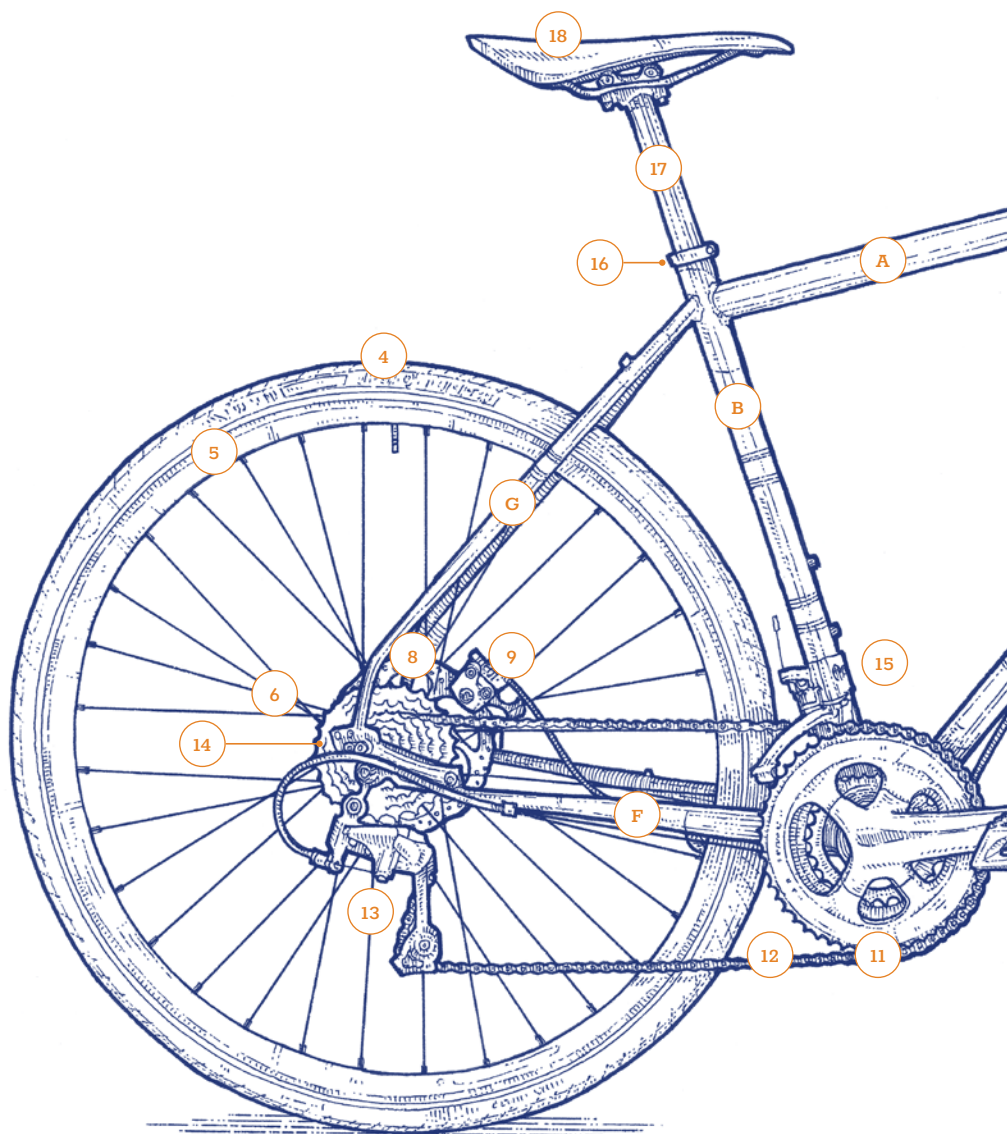
16 – Objímka sedlovky

17 – Sedlovka

18 – Sedlo

19 – Představec

20 – Krk vidlice s podložkami

Rám

- A – Horní rámová trubka
- B – Sedlová trubka
- C – Spodní rámová trubka
- D – Hlavová trubka
- E – Vidlice
- F – Retězové vzpěry
- G – Sedlové vzpěry

